

מדקאמר ככל מקום. לוקחין ארבעה וחמשה אלמא האי דקמפליג בין ציינות למדבריות אשמי כאן פליג ולקולא קאי: **שנישסא.** חבילי זמורות: שומר שכרו הוא נוטל צמעות ואין לו חלק בעצים אצל ארים חולק צומורות ובעצים וצין: **והטורעני.** מאונים גדולים ומוכרין פירות במשקל כדרך המגרים דמיון למוכרין צפרהסיא לא נגזסו: **רוב.** ממונו משלו בלא גזילה הולכין אחר הרוב ונהנין ממנו: **אפילו מיעוט משלו.** תלינן ואמרין האי מדיד דהיצי ליה מדידה הוא: **אדא.** שם האיש: **דיינא.** שמש דרבנן: **חמיר מגופו.** דקיימא לן צפרק שני דע"ו (דף כו:) דמותר לאצד גופו צידים דקמני המינין והמסורות מורדין חותן לצור ולא מעלין: **מסור.** מלשין המוסר ממון מצירו לאנסיס: **תקיל ויסי.** לרצ חסדא: **סקיל ושקיל.** לנפשיה ממדקא צמלוקא ואינו מוותר מחלקו כלום. לשון אחר מחצה היה נוטל ודך שאר האריסין לטול שלישי: **נקרא אנפשיא.**

1. יכן צדיק יקבש ובקש נקי יחלש: איוב כו יז 2. טוב יחזל בני חנם וצפון לצדיק חיל חוטא: משלי יג כב 3. כי מה תקות חנף כי יבצע כי יזל אלוה 4. כי מה תקות חנף כי יבצע כי יזל אלוה 5. אל תגול דל כי דל הוא ואל תרדא עני בשערי: כי יי חירי ריבם וקבע את קבעיהם נפש: משלי כב כב-כג 6. ואכל קצירך ולחמך יאכלו בניך ובנותיך יאכל צאנך ובקרך יאכל פגנך ותאנתך יירש עיר מבצריך אשר אתה בושם בקהה בחרב: ירמיהו ה יז 7. מצרים לשמקה תהיה וארדם למדבר שמקה תהיה מחמם בני יהודה אשר שפכו בך נקיא בארצם: יואל ד יט 8. ויהי רעב בימי דוד שלש שנים שנה אחרי שנה ובקש דוד את פני ה' ויאמר ה' אל פאני ואל בית הורמים על אשר הבית את הגבעונים: שמואל ב כא א

הגהות הב"ח

(א) גמי אלמא מדנפשיה קא מוזין ני"ב עיין פיק אלו מלואות דף כב כתי ד"ה מר וזכר: (ב) רש"י ד"ה המית וכו' הגבעונים הס"ד ואל"כ מ"ה וכו"ב נפש ידידיה דהא מלת נפש:

גליון הש"ס

גמ' כל הגזול את חבירו. עיין צ"מ ד' ת ע"ב מוס' ד"ה זה נגזפו:

רבינו חננאל

ת"ר שומרי פירות לוקחין מהן בזמן שהן וישבין ומוכרין והסלין לפניהם והטורעני לפניהם: פ"י

טורעני בלשון יון קנה של מאונים. איתמר גזלן מאימתי מותר ליהנות ממנו רב אמר עד שיהא (רות) (רוב) ממונו משלו בלא גזילה, הולכין אחר הרוב ונהנין ממנו דמשלו הוא. ושמואל אמר אפילו מיעוט משלו, תלינן ואמרין האי מירי דיהובי מורדיה הוא. מורי ליה רב יהודה לאדא דיאלא כדבוי האומר אפי' מיעוט משלו. ופרי"ח זצ"ל יש מי שאומר כיון דמורי ליה לאדא דיאלא כשמואל הילכתא כוותיה. ואנו קיבלנו דהילכתא כוותיה דרב באיסורי. וזו איסורא היא. ומשנתני קמתי אין לוקחין משום חדישיה או לגזילה עכ"ל. גירסת הספריים אורי ליה ר"י לאדא דיאלא כדבוי האומר אפילו מעט משלו. וירוש' דיל גירס אורי אדא כדבוי האומר אפילו מעט משלו. ממון מסור רב הונא ורב יהודה חד אמר מותר לאבדו ביד לא יהא ממנו חמור מגופו וחד אמר אסור לאבדו ביד דילמא הויא ליה זרעא מעליא (וכתבין) יכן רשע וצדיק ליבש ופרי"ח זצ"ל, פיה מסור, רב ישתא דמסר ממונן של ישראל לגוים, מקום זה המסור, רב יהודה ורב הונא חד אמר מותר לאבדו ביד לא יהא ממנו חמור מגופו ממעשה דרב כהנא דשמיטיה דההוא מסור, וחד אמר אסור לאבדו ביד

הגזול ומאכיל פרק עשירי בבא קמא

קי"א.

ושמנים וסלסום. שדרך האיש למוכרין ואין עושה את אשתו שליח לכן ושמה נגנזתו מצעלה: **כפס.** זעיר ואין העבול מקפיד: **והנדדיון.** בעלי בית הדד שמגרין בן צמון לוקחין מן נשיהש"י ויתים ושמן צמדה כלומר דרך מכירה צפרהסיא ודבר מרובה דלין יכולה לגנוז כל זאת ולעשות צנינעא אצל לא צמועט דנגנזתו ויכולה לעשות צנינעא ולא ירגיש צעלה. ל"א צמועט צמעתן שנטלתן מן המעטן ואין דרך למוכרין כך: **גגליל העליון.** שהשמן של ציורק ומקפיד על דבר מועט: **רצינא.** גבאי נדקה היה: **כצלי.** שרשרות זהב: **ושירי.** למדין: **לנני מחווא.** עשירים הס: **בתנ"י הכובס מוציא.** מבגד למר דבר מועט על ידי שטיפה ואין הצע"ה מקפיד ומן הדין הן שלו והמקפיד לא הוי קפידא: **ספסורק מוציא.** ע"י הקוליס שקורין קרדוני"ש: **סורק.** פילוני"ש כך שם האומנות על שם שהוא סורקו צקוליס ענין מסרק: **של צעל הצים.** שדבר חשוב הוא ולא מחיל: **הכובס נוטל ג' חוטין.** דרך אורגי בגדי למר לארוג שלשה חוטין ממין אחר כסוף הבגד והכובס נוטלן ומשום הבגד ומייפסו: **ואס היה החוט שחור.** שארזו צבגד לכן רשאי לטול הכל לפי שהשחור מנגה את הלכן: **החייט ששייר מן החוט כדי לפפור צו.** וצגמרל [ע"פ] מפרש שיעור תפירה: **ה"ג ומטלים שהוא ג' על ג'.** חייט שהשזה את תפירתו וקייט הימנה מטלית קטנה של אצבעות על שלש אצבעות הרי אלו של צעה"ב: **מעלה.** דיליי"ר צלע"ז קטנה וממליק בה את הנסרים ושפאלין שהוא משום דקין הן טנצ"ש צלע"ז: **כנשיא.** קרדוס ומפיל שפאין גסין: **אלל צעל הצים.** שכר יוס: **נפורט.** אפי' דק דק היו"א מתחת המקדח שהיא דק מאד של צעל הצים. ורש"א צקנלן שקיבל לצנות הצית צדמים קצוצים: **גמ' ולא**

כן ארחות כל בוצע בצע את נפש בעליו יקח ואומר **ו**ואכל קצירך ולחמך **ב**בניך ובנותיך ואומר **מ**מחמם בני יהודה אשר שפכו דם נקי בארצם ואומר **א**אל שאול ואל בית הרמים על אשר המית את הגבעונים מאי ואומר **וכ**ת נפש ידידיה אבל נפש בניו ובנותיו לא ת"ש בשר בניו ובנותיו **וכ**ת הני מילי **ה**היכא דלא יהיב דמי אבל היכא דיהיב דמי לא ת"ש מחמם בני יהודה אשר שפכו דם נקי **ב**בארצם **ב**בארצם **וכ**ת ה"מ היכא דקעביד בידים אבל גרמא לא ת"ש אל שאול ואל בית הרמים **ע**ל] אשר המית את הגבעונים **ה**הן מים ומוזן מעלה עליו הכתוב כאילו הרגן: אבל לוקחין מן הנשים: **ת**ת"ר לוקחין מן הנשים כלי צמר ביהודה וכלי פשתן בגליל אבל לא יינות ושמנים וסלחות ואל מן העבדים ולא מן התינוקות אבא שאול אומר מוכרת אשה בארבעה וחמשה דינר כדי לעשות כפה לראשה וכולן שאמרו להטמין אסור **ג**באי צדקה לוקחין מהן דבר מועט אבל לא דבר מרובה **ה**הבדרין לוקחין מהן זתים במידה ושמן במידה אבל לא זתים במועט ושמן במועט **ר**שב"ג אומר לוקחין מגשים זתים **ב**במועד בגליל העליון שפעמים אדם בוש למכור על פתח ביתו ונותן לאשתו ומוכרת רבינא איקלע לבי מחווא אתו נשי דבי מחווא רמו קמיה כבלי ושירי קביל מיינייהו **א**ל רבה תוספאה לרבינא והתניא **ג**באי צדקה מקבלין מהן דבר מועט אבל לא דבר מרובה **א**ל **ה**הני לבני מחווא דבר מועט נינהו: **ב**בתנ"י **ל**מוכין שהכובס מוציא הרי אלו שלו **ו**המסורק מוציא הרי אלו של בעה"ב **י**אם היה שחור **ע**ג' הלכן נוטל את הכל והן שלו **ה**החייט ששייר את החוט כדי לתפור בו וממלית שהיא **ג**ל' על **ג**ל' הרי אלו של בעה"ב **מ**מה שהחרש מוציא במעצר הרי אלו שלו ובכשיל של בעל הבית ואם היה עושה אצל בעה"ב אף **ה**הנסרים של בעה"ב: **ג**מ' **ת**ת"ר לוקחין מוכין מן הכובס מפני שהן שלו הכובס נוטל שני חומין העליונים והן שלו **ו**לא

דלא יהבינן ליה לנגזל אע"ג דאיכא סהרי דמסריה ביד אנס גוי, כיון דליכא סהרי כמה נענש לא מחייבינן ליה למסור לשלומי מירייהו) ועלתה בתיקו, וקיימא לן כל תיקו דמונאז לקולא. וכל שכן דאסור לאבדו ממונו כולו. עכ"ל. רב חסדא הוה ליה אריסא דהוה תקיל ויהיב תקיל ושקיל. בפ"י ר"ח כתיב ארישיה דרב חסדא הוה תקיל ויהיב תקיל שקיל, והוא קצת אגרא ופחתא. סליקא ושקל מה דאית ליה, אמר וצפון לצדיק חיל חוטא. מתני'. מוכין את שהכובס מוציא הרי אלו שלו. לשון פרי"ח. תירי לוקחין מוכין מן הכובס מפני שהן שלו. שני חוטין העליונים שלו באלימחא, ובקטיני שלשה. לא טיול בו ויחר משלש חוטין. בעל י"ר ירמיה אסטויי ואותיו חד או דילמא אסטויי ואותיו תרי. ותיק. לא יסרוק הבגד לשיתוי אלא לערבו, בגלימי. ולערבו ולא לשיתוי, בסריכא. ואיכא דאמרי אפסא. ומשוי לאורכו ולא לרחבו בהמייניה. לרחבו ולא לאורכו, בגלימי. **ג**מ' אין לוקחין מוכין מן הסמך משום שהיו שלו. ובמקום שנהנו לחיות שלו לוקחין. ובכל מקום לוקחין מהן רב מלא מוכין וכסת מאי מוכין מעמ דקננהו בשינוי. אף הנסורות של בעל הבית. פ"י אורחו דרק שמואל החרש במגריה.

עין משפט נר מצוה

קלד א מיי פ"ו מהל' גניבה הלכה ג סמנ עין ע"ב טושי"ע ח"מ פ"י שנת ספק ד: קלה ב ג מיי שם טושי"ע שם ספק ב: קלד ד מיי פ"ה מהל' גזילה ואצירה הל' ח ועיין במ"מ סמנ עיין עב טושי"ע ח"מ פ"י שפט ספק ג: קלד ה מיי פ"ח מהל' חובל ומוקד הל' יא סמנ עיין ע טושי"ע ח"מ סמנ שפט ספי' י: קלד ו מיי פ"א מהל' גזילה ואצירה הל' יג סמנ עיין עב טושי"ע ח"מ סמנ שפט ספי' י: קלד ז מיי פ"ו מהל' גניבה הל' ד סמנ עיין עב טושי"ע ח"מ פ"י שנת ספק ה: קב ח מיי פ"ז מהל' מתנות עניים הל' יב סמנ עיין קסב טושי"ע י"ד פ"י שנת ספק ד: קבא ט מיי פ"ו מהל' גניבה הל' ה ועיין במ"מ סמנ עיין עב טושי"ע ח"מ פ"י שנת ספי' ו: קב י ב מיי פ"ז מהל' מתנות עניים הל' יב סמנ עיין קסב טושי"ע י"ד פ"י שנת ספק ד: קבב ל מיי פ"ו מהל' גניבה הל' ו סמנ עיין עב טושי"ע ח"מ פ"י שנת ספי' ז: קבד מ ב מיי שם טושי"ע שם ספי' ח: קבם ס מיי שם הל' ו ועיין בהשגות ובגמ"ר טושי"ע שם ס"ט: קבו ע מיי שם הלכה ס טושי"ע שם ספי' י:

לעזי רש"י

קרידני"ש וינדוני"ש. דרדורים. פילוני"ש. כוכסים. פורלוי"ש. ונדילוי"ש. מצעד (מפני גירון). טנצ"ש. טניבש"ש. דקים. רדים.

מוסף רש"י

אל תגזול דל כי דל הוא. אף אס דל הוא ואין לו עזר, אל תגזול, והוא אחד מלרעב לשונות אס שמשם נהן אס (יב"ם קי"ב). וקבע את קובעיהם נפש. וגזול את תגליסם. ומה יקבע מוכן את נפסם. שגורמים הגוללים רעה לעמלן (טס). שהיו מספיקין להן מים ומזון. כהנים היו מספיקין להם מזון לצבועים, שהיו חוטבין עצים ושואלי מים למזנה, יכרת מכם חוטבי עצים ושואלי מים לצית אלהי (יבמות עח).

רבינו חננאל (המשך)

רילמא נפיק מיניה זרעא כ"י. ובסוף פרק הכובס בעי אמירב עשר חקנת גזול במסור או לאו, וזלחלה בתיקו, שמע מינה